

Svoboda ji trenutno še najbolj ustreza

Mlada igralka Violeta Tomič o Cankarjevi Jacinti in o neformalnih gledaliških skupinah

LJUBLJANA, februarja – Violeta Tomič je Belokranjica oziroma Metličanka, kakor jo prijatelji radi kličejo. V Črnomlju je končala gimnazijo in se nato vpisala na Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani, na oddelek za igro, kjer je zdaj absolventka. To je bila njena življenjska želja. Odločitev je bila pravilna, kar je dokazala z lepim številom dobrih vlog. Posebno se je izkazala v lanski javni uprizoritvi 4. letnika AGRFT Pohujšanje v dolini Šentflorjanski z vlogo Jacinte. Zanj je dobila tudi letošnjo Severjevo nagrado.

Violeta Tomič sodeluje tudi pri Gledališču Sester Scipion Nasice; prav zdaj nastopa v predstavi Krst pod Triglavom.

Kakšen je tvoj odnos do nagrad? Te spodbudi k še večji delavnosti in ustvarjalnosti ali te uspava?

V. T.: Vse nagrade, s tem mislim tudi na aplavz, mi pomenijo priznanje in potrditev. Na ta način je trud, ki ga vložiš v ustvarjanje vloge, poplačan, zaveš se, da ne delaš v prazno in da si na pravi poti. To te žene naprej, da delaš še več in bolje. Sicer pa tako ali tako nimam časa, da bi se v življenju kdaj »uspavala«.

Kako si čutila Jacinto in s kakšnim pristopom si se pri svoji kreaciji ognila stereotipnosti, ki se pri tej vlogi kar sama ponuja?

V. T.: Cankarjeve drame so Slovencem tako dobro znane, da so ljudje pri uprizoritvah predvsem pozorni na režijske in igralske specifičnosti, ki potrjujejo ali pa razočarajo njihove že utrjene predstave o posameznih likih. Zato je kreacija že dobro znanih vlog za igralca še poseben izziv. Imela sem srečo, da do takrat nisem videla še nobene od uprizoritev Pohujšanja v dolini Šentflorjanski, tako da sem lahko delo res po svoje občutila in doživela. Sam dramski tekst sem spoznala med študijem. Razlaga, ki sem jo takrat dobila, da figura Jacinte simbolizira umetnost in lepoto, mi pri praktičnem oblikovanju vloge ni zadoščala. Predvsem sem morala Jacinto opredeliti. Vprašala sem se, kakšna mora biti ženska, ki lahko zares očara vse »Šentflorjance«, obenem pa »za večno« zadržati Petra, bolešno nepotešene ga in iščočega umetnika. Ugotovila sem, da se

VIOLETA TOMIČ – Vedno bo sodelovala v eksperimentalnih gledališčih

spopadam z resnično simboličnim likom, z idealom ženske, ki je za Šentflorjance pojem privlačnosti in provokativne nedostopnosti, za Petra pa pojem življenja. Jacinta je zanj mati, ljubica in umetniška inspiracija. Med študijem vloge sem si predstavljala Jacinto kot kreativno umetnico (da bi si lažje približala njen temperament), in sicer kot pisateljico, slikarko, plesalko... Nemara je zaradi tega kritika po premieri zapisala, da sem ustvarila Jacinto kot umetnost, ki zapoveduje, in ne le kot simbol umetnosti, kakor so jo pogosto interpretirali. V uprizoritvi Pohujšanja v dolini Šentflorjanski sem izmenično igrala tudi Ekspeditorico, ki je popoln antipod Jacinte, že po zunanjosti. Seveda mi je bila vloga Jacinte dražja, saj je vsakemu igralcu zahtevnejša vloga bolj pri srcu.

Pohujšanje v dolini Šentflorjanski ste igrali v ljubljanskem Lutkovnem gledališču, na Borštnikovem srečanju, posneli pa ste jo tudi za televizijo. Bo mogoče še kdaj videti »tvojo« Jacinto?

V. T.: Seveda, z Jacinto se še ne bova tako kmalu ločili. Konec februarja smo nastopili na tednu slovenske drame v Kranju, nemara bomo pokukali tudi čez mejo, kajti naša akademija se dogovarja s študentskim gledališkim festivalom v Bratislavi, kamor naj bi šli v juniju. V Cankarjevem domu se bodo verjetno še to sezono začele pripravice za uprizoritev »Pohujšanja«, v kateri bi nastopili igralci in lutke, kjer bi prav tako igrala Jacinto. Zanimivo se bo srečati z Jacinto lutko.

Kot absolventka AGRFT si še »sveža«, polna znanja in volje do dela. Ste med študijem uspešno združevali teoretično znanje s praktičnim?

V. T.: Ni ga študenta, ki bi bil povsem zadovoljen s svojim študijem, akademija pa ima že od samega začetka čisto konkretne prostorske in kadrovske probleme, ki močno vplivajo na študijski proces. Pogosto tudi sprožajo burne konflikte med profesorji in študenti. Kako bo z zaposlitvijo, še ne vem. Naše gledališke hiše so v zadnjem času precej odprte za mlade igralce, vendar nam ponujajo zgolj honorarno delo pri posameznih predstavah, za redno zaposlitev pa je težje. Trenutno mi svoboda ustreza.

V zadnjem času so se okrepile neformalne gledališke skupine. Ali Ana Monro, Gledališče za proizvodnjo fikcije, Tespisov voz, Gledališče Sester Scipion Nasice in druga lahko predstavljajo alternativo v slovenskem gledališkem prostoru?

Neformalne skupine so bile vedno bolj ali manj intenzivno navzoče v našem gledališkem prostoru. Včasih so bili to Oder 57, Pupiliya Ferkeverk, Cukrarna, Glej in drugi. Vsa avantgardna gledališča so napadalna v času svojega delovanja, borijo se z obstoječim redom: in to nujno rodi kvaliteto saj le drugačnost omogoča napredek.

Sama nastopaš v retrogardističnem dogodku Krst pod Triglavom Gledališča Sester Scipion Nasice (GSSN) in sodelovala si že v njihovih prejšnjih projektih. Kakšen odnos imaš do tega gledališča, bi lahko opredelila njihovo delovanje in svojo vlogo v njem?

V. T.: Da, pri Scipionih sem že od vsega začetka. V GSSN je delo zelo prijetno, naporno in zelo kreativno, čeprav mnogi dvomijo o tem. Govorijo o manipulaciji z igralci. Kaj pa je manipulacija?! Manipulacija izvira iz neinformiranosti. Dobro vem, zakaj sodelujem z GSSN in kaj mi to pomeni. Vsi ustvarjalci pri GSSN smo ena generacija, dolgoletni prijatelji in potrebujemo drug drugega – oni mene kot igralko in jaz njih kot tip teatra, ki mi trenutno ustreza.

Delo pri GSSN jemljem zgolj profesionalno. Anonimnost me ni motila, temveč mi je omogočila neobremenjeno delo in občutek za kolektivnost. Komunicirala sem z gledališčniki iz vse Jugoslavije, ki naše delo bolj poznajo in cenijo kot slovenski. Mnogi so videli samo našo zadnjo predstavo Krst pod Triglavom, toda brez poznavanja prvih dveh predstav (Hinkemana in Marije Nablocke) je nemogoče dobiti pravi vtis o našem delu. Sicer se leto 1987 bliža, GSSN bo izginito in pustilo za sabo mnogo protislovnih mnenj. Nekateri bodo mislili, da bi bilo bolje, če ga nikoli ne bi bilo, drugi bodo pogršali naše predstave. Poslanstvo bo izpolnjeno. Zaposlila se bom v kakšnem institucionalnem gledališču, še vedno pa bom sodelovala pri eksperimentalnih gledališčih.

JELKA ŠUTEJ